

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

LETNIK V

DUNAJ, V SREDO, 1. III. 1950

ŠTEV. 16 (289)

*Náša pot ni in ne more biti
pot barantanja, temveč le pot
odločne in vztrajne borbe.*

ENOTNOST NAD VSE!

S Pokrajinskega zbora Demokratične fronte delovnega ljudstva

Zadnjo nedeljo je bil v Celovcu Pokrajinski zbor DF DL. V Rothovi dvorani, ki je bila okrašana s slovensko zastavo, sliko našega dragega lov. Tila in parolami „Dokažimo z delom, da smo živ del slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov“, „Združimo svoje vrste v borbi za dosego demokratičnih pravic in nacionalne enakopravnosti koroških Slovencev“, „Naj živi socialistična Jugoslavija — edini zaščitnik malih narodov“ in „Podvojimo svoje napore za dosego trdne in neporušljive enotnosti z avstrijskim delovnim ljudstvom“, se je zbralo nad 100 izvoljenih delegatov iz vseh naših vasi.

Zbor, ki je bil zelo živahen in je odražal odločno voljo slovenskega delovnega ljudstva, da nadaljuje svoj boj do končne zmage, je odprl in vodil predsednik DF DL tov. dr. France Pelek. Predno so prešli na dnevni red, so se delegati spomnili velikega sina našega naroda, največjega slovenskega pisatelja sedanjega dobe Prežihovega Voranca, ki je zadnji teden po dolgi in težki bolezni za vedno zatisnil svoje oči. Podrobneje o tem bomo poročali v prihodnji številki.

Nato je imel član Izvršnega odbora DF DL tov. Franjo Ogris politični referat, v katerem je obravnaval zunanjepolitični položaj, osvetlil skrajno škodljivo politiko Informbiroja in njene kvarne posledice v vsem svetu, govoril o položaju v Av-

striji, posebej pa še na slovenskem Koroškem, pri čemer je predvsem poudaril enotnost slovenskega naroda kot jamstvo za naš nadaljnji razvoj in obstoj. Dejal je:

Koroški Slovenci vedo, da je na neenotnosti slovenskega ljudstva najbolj zainteresirana avstrijska reakcija. Ta se zaveda, da bo lažje vzdrževala krivični in nedemokratski režim politične, kulturne in gospodarske neenakopravnosti slovenskega ljudstva, če bo to ljudstvo samo v sebi razdvojeno, če bo razprto in razdeljeno na dva ali več taborov. „Deli in vladaj“ je staro preizkušeno sredstvo v Avstriji za nadvlado in tlačjenje drugorodnih narodov.

DF DL je že od vsega početka nakazovala škodljivost neenotnosti koroških Slovencev. Že od vsega početka je poudarjala, da bo nadaljnja borba za demokratične svoboščine in enakopravnost uspešna le takrat, če bo slovensko ljudstvo enotno, če se bo enotno in strnjeno borilo za vsako posamezno pravico, ki mu pripada po načelih demokracije, in bo vedno kot en moč vstalo v obrambo proti sleherni krivici, ki mu jo sovražnik namerava povzročiti. Zato je DF DL že na svojem ustanovnem zboru lanskega julija pozvala vse iskrene rodoljube, vse zavedne Slovence brez razlike svetovno nazorov in političnega prepričanja na akcijsko enotnost v vseh vprašanjih, ki zadevajo nacionalne interese slovenskega naroda na Koroškem.

skrbjenih ljudi uspelo premostiti težkoče in izgladiti umetno ustvarjena nasprotja. Rezultat tega dela so enotne kandidatne liste s takim selavom, da je dana garancija, da bodo slovenski interesi v teh občinah v dobrih rokah. Ostale so pa tudi še občine, kjer ljudje niso v polni meri razumeli in dojeli važnosti iskrene in resnične enotnosti za občinske volitve. Kakor bo v prvi, kjer je taka enotnost že ustvarjena, potreb-

no zalaganje za čim širšo aktivizacijo volivcev, tako bo v drugi, kjer strankarskih pogledov na volitve še ni bilo mogoče premagati iz teh ali drugih vzrokov, potrebno nadaljnje delo za zblizanje in združevanje na podlagi nakazovanja nalog postavljenih kandidatov, ki bodo, če bodo hoteli biti izvoljeni, odgovarjali za svoje delo v občinskih odborih neposredno volivcem, ne pa kakršnim koli strankarskim direktivam.“

Vsi kot en moč v obrambo matere govornice - svetinje naroda

Govoreč o vprašanju šolstva na slovenskem Koroškem je tov. Ogris dejal:

„V zadnjem času smo pričali, kako se sovražniki koroških Slovencev prizadevajo, da bi prizadejali slovenskemu ljudstvu čim več škode na šolskem področju. Širni deželi uprizarjajo zakulisne in nedemokratske mahinacije, da bi likvidirali že te bore drobtinice slovenskega pouka, ki so jih bili pred štirim leti spričo zmage demokratičnih sil prisiljeni dati. Včeraj smo brali, da je v teku sporazumna akcija OeVP, SPOe in VdU. Po obisku dr. Karišcha in deželnega glavarja pri kanclerju Figlu in prosvetnemu ministru dr. Hurdusu so z masnimi črkami najavili „novo ureditev šolstva na Koroškem“, to je, novi napad na osnovne pravice koroških Slovencev. DF DL je postavila šolske zahteve

že na ustanovnem zboru precizno in jasno. Napočil je čas, da gre sedaj na čelu slovenskega ljudstva v najodločnejšo akcijo proti nakanam avstrijskih šovinistov, v obrambo demokracije na šolskem področju in v borbo za enakopravnost slovenskega jezika. Tudi v tej borbi bo potrebna akcijska enotnost vseh koroških Slovencev.“

Političnemu referatu je sledilo organizacijsko poročilo, ki ga je podal član Pokrajinskega odbora DF DL tov. dr. Franci Zwitter. Obširno je obravnaval uspehe DF DL od njene ustanovitve do danes, pomanjkljivosti in napake v njenem dosedanjem delu ter nakazal organizacijske naloge za bodoče.

O obeh referatih bomo podrobneje poročali v prihodnjih številkah našega lista.

Čim več najboljših Slovencev v občine

Kot važen politični problem je tov. Ogris v svojem referatu omenil tudi občinske volitve. Dejal je med drugim:

„Po jesenskih izkušnjah je slovensko ljudstvo vedno bolj dovzetno za potrebo enotnosti. DF DL ima vedno pred očmi samo to, kar ljudstvu koristi. Zato je v zvezi z občinskimi volitvami šla ponovno na delo za združevanje koroških Slovencev. Kaj je glavna naloga koroških Slovencev pri občinskih volitvah? Ničesar drugega kakor to, da si priborijo čim več sedežev najboljši, najbolj odločni in skupni stvari občanov najbolj predani in zavedni ljudje. Kako je mogoče ta cilj doseči? Gotovo ne s strankarsko ali svetovno nazorno razcepljenostjo. Vodena od te misli se je DF DL odločila, da ne bo nikjer samostojno nastopala, temveč da bo iskala možnosti in oblike združevanja in enotnega nastopa vseh narodno zavednih ljudi v občinah. V danih razmerah, ko je samo en del koroških Slovencev opredeljen za DF DL, do čim drugi del stoji izven naše organizacije, bi bilo napačno in za potrebno enotnost nastopa Slovencev škodljivo, če bi kjer koli s postavljanjem liste DF DL odbijali tudi samo enega človeka. Prav tako smo smatrali, da je za čim večji uspeh na volitvah enako škodljivo postavljanje

kandidatnih list KLS, ker bi se mnogo koroških Slovencev, če že ne iz drugih razlogov, pa prav gotovo zato, ker se je KLS pri jesenskih volitvah povezala z OeVP, raje odločilo za neudeležbo na volitvah, kakor pa za po osebnem sestavu morda še tako dobro listo z imenom KLS.

Treba je bilo poiskati način in dati primerno obliko za ustvarjanje enotnosti v vsaki posamezni občini posebej. V mnogih občinah je z večjim ali manjšim trudom razsodnih in za nacionalne interese resnično za-

Svoj materni jezik bomo znali braniti povsod in z vsemi sredstvi

Po političnem referatu in organizacijskem poročilu je predsednik odprl diskusijo. Prvi se je oglašil član Izvršnega odbora DF DL tov. dr. Mirt Zwitter, ki je, kakor predhodno oba referenta, obravnaval vprašanje šolstva na slovenskem Koroškem.

Ko je ugotovil, da je današnja šola na slovenskem Koroškem slej ko prej uradno sredstvo koroških oblasti za raznarodovanje in ponemčevanje slovenske mladine, je tov. dr. Mirt Zwitter dejal, da je „preureditev“ tega vprašanja, ki jo zdaj namerava oblast, nov nesramen napad na naše osnovne pravice, na katerega moramo odločno odgovoriti.

Kakor smo znali braniti svoj materni jezik takrat, je nadaljeval tov. dr. Mirt Zwitter, ko so bili po vseh hišah nalepljeni lepaki „Kärntner sprich deutsch“, tako ga bomo znali braniti tudi zdaj, povsod in z vsemi sredstvi. S tega mesta apeliramo na demokratično svetovno javnost, da nas v naši borbi za osnovne demokratične pravice podpre, kajti nam koroškim Slovincem ne dovolijo niti tega, kar je osnovna pravica slehernega naroda, tudi najmanjšega, namreč, da bi se posluževali svojega lastnega materinskega jezika. Prepričani smo, da nas bo v tem podprla naša matična država Titova Jugoslavija in pred vsem svetom odločno branila pravice malega, bratskega naroda, to je slovenskega naroda na Koroškem.

Ko gremo z današnjega zbora DF DL, je ob koncu poudaril tov. dr. Mirt Zwitter, ko se spet vračamo na svoje domove, zakličimo vsem onim, ki še mislijo na kompromise, da se končno zavejo skupnosti in enotnosti našega ljudstva in da pustijo pogajanja in sklepanja kompromisov z zakletimi sovražniki našega naroda. Zakaj danes ni čas pogajanja, tudi ne čas barantanja s sovražnikom, temveč čas borbe proti njemu, čas brezkompromisne borbe za naše pravice, za naš obstoj.

S tem so se strinjali tudi vsi delegati in ker je bil čas precej odmerjen (Nadaljevanje na 2. strani)

V nedeljo, dne 5. marca t. l. bo ob 8.30 uri v Celovcu v gostilni Roth

POKRAJINSKI ZBOR

Antifašistične fronte žena za Slovensko Koroško

s slavnostnim govorom in kratko proslavo 8. marca, mednarodnega dneva žena. — Na zbor smo povabile tudi žene iz Jugoslavije, Trsta in Gorice. — V kulturnem delu naše proslave 8. marca pa bodo med drugimi nastopile tudi Smrtnikove sestre in šmiheljski tamburaši.

Vabimo vse delegatke, da se zbora zanesljivo in točno udeležijo. Delegatska izkaznica velja tokrat kot vstopnica.

**Pokrajinski odbor AFŽ
za Slovensko Koroško**

Kaj nam nudi Kmetijska zbornica

Občni zbor Kmetijske zbornice potrjuje njeno protikmečko in protislovensko politiko

Pred približno enim mesecem, točno rečeno 24. januarja 1950, je bil v Celovcu občni zbor Deželne kmetijske zbornice za Koroško. Na vsakem občnem zboru imajo člani oziroma zastopniki posameznih krajev možnost in pravico, da v korist skupnosti, za zboljšanje dela in za popravilo napak ali krivic, ki jih je utrpela ta ali ona skupina članov na račun drugih, kritizirajo delo in priinesejo iniciativne predloge, oziroma da stavijo poslujočemu odboru vprašanja in mu sporočijo svoje zahteve.

Takšen občni zbor bi bil tudi v Kmetijski zbornici v resnici živahen, še bolj pa potreben, ker bi pokazal prave slike razporeditve kmečkega ljudstva, njegovih potreb in zahtev. Iz poročila o delu Zbornice, ki ga je pod laskavim naslovom „Ein stolzer Rechenschaftsbericht“ najprej objavil tednik OeVP-Bauernbunda „Allgemeine Bauernzeitung“ in ki mu je strokovni in obveščevalni list zbornice „Der Kärntner Bauer“ z dne 20. februarja 1950 posvetil polnih 13 strani, pa vsega tega ni bilo razvidno. Temu se seveda nikakor ni čuditi, kajti v Kmetijski zbornici ni po zaupanju kmetov odposlanih zborničnih svetnikov. Tam so samo ljudje, ki so prišli do svojih mest leta 1945 po kompromisni volji OeVP in SPOe in ki so vzdržali kritično kvalifikacijo „prezidenta“ Gruberja. Volivci, ki so 1932. leta volili Kmečko zvezo, so ostali brez zastopstva in ves poznejši trud in prizadevanje Slovenske kmečke zveze ni spraviel prezidila Kmetijske zbornice od tega, da bi priznal zastopnike slovenskih kmetov, ki jih je Pokrajinski odbor SKZ imenoval v Kmetijsko zbornico in njeno predsedstvo.

Zato na občnem zboru tudi ni bilo nikogar, ki bi se zavzel za potrebe in zahteve kmetov na splošno, posebno pa še slovenskih kmetov, ki jih je Kmetijska zbornica kakor tudi njen predhodnik Deželni kulturni svet, posebej pa še „Landesbauernschaft“ vedno zapostavljala in zane-marjala in ki so vsled tega utrpeli občutno gospodarsko škodo in gospodarsko zaostali za najmanj 20 let.

Kakor kaže poročilo, ki ga je o delovanju Kmetijske zbornice v letu 1949 podal njen predsednik Gruber, je njegov namen ta, da s tisoči „dejanj“ vsakega posameznika v oddelkih Kmetijske zbornice pred volitvami v Kmetijsko zbornico zamagli 37 tisočim koroškimi kmetom, ki morajo plačevati zbornične doklade, pogled na dejansko vlogo Kmetijske zbornice in na njene napa-ke, oziroma — da se izrazimo še točneje — na namerne nakane, s katerimi dela peščica veleposestnikov v Kmetijski zbornici.

Zato je potrebno, da s staljšča našega kmečkega gospodarstva osvetlimo v poročilu navedena „dejanja in zasluge“ pri raznih produkcijskih vprašanjih in pospeševalnih ukrepih. To je potrebno tem bolj, ker je po letu 1945 ravno naše kmečko gospodarstvo potrebovalo posebnih ukrepov za popravilo utrpele škode in za izkopenje iz gospodarske zaostalosti. Slovenska kmečka zveza je v štirih letih svojega dela ob vsaki priložnosti z jasnimi in nedvoumnimi zahtevami stopala pred Kmetijsko zbornico in si prizadevala, da doseže njeno razumevanje in pomoč. S tega vidika lahko primerjamo Gruberjevo poročilo z resničnimi dejanji Kmetijske zbornice ravno v tem vprašanju.

Primeri govorijo sami zase

Poročilo kaže, da je Kmetijska zbornica v minulem letu za pospeševanje kmetijske produkcije „ogromno napravila“ in da je v ta namen v obliki subvencij izdala milijone šilingov. V kolikor je poročilo

v tem pogledu pregledno, je Kmetijska zbornica kot podpore za utr-ditev in popravilo posestev, za zboljšanje hlevov, napravo gnojničnih jam in gnojšč, za napravo tovornih potov in za kultiviranje zemljišč, za nakup strojev itd. izdala okroglo osem in pol milijona šilingov. V tej vsoti pa še niso všteli izdatki za kmetijsko šolstvo, za zboljšanje živinoreje, za pospeševanje rastlin-ske produkcije, kakor tudi ne za ogromni upravni aparat, ki ga ima Kmetijska zbornica, kjer je zaposlenih nič manj kot 159 ljudi. Ne-dvomno so bili tudi za to uporabljeni milijoni šil., toda brez vsake kontrole kmetov, ki plačujejo zbornič-ne doklade in davke, s katerimi končno razpolaga tudi Kmetijska zbornica. Spričo takšnih možnosti Kmetijske zbornice pri delovanju za zboljšanje in napredok kmetijstva vprašamo: kaj pa je Kmetijska zbornica ukrenila za zboljšanje, pospeševanje in napredok v razvoju za 20 let zaostalega slovenskega kmečkega gospodarstva?

Naj na to odgovorijo posamezni primeri.

Znano je, da so vsa zadnja deset-letja naše kmečko gospodarstvo iz-črpavali in izmozgavali ter zapostavljali na vseh straneh ob vsaki priložnosti. Zato se je Slovenska kmečka zveza od leta 1946 naprej nepre-nahoma borila, da bi dosegla nujno

pomoč za naše kmečko gospodarstvo in sicer ne samo za svoje člane, temveč za vse kmete naših vasi.

Pogoj za zboljšanje našega kmečkega gospodarstva je gospodarsko in strokovno znanje vsakega kmeta. Zato je SKZ že leta 1947 pri Kme-tijski zbornici zahtevala ustanovitev slovenske kmetijske šole. To vprašanje je bilo pozneje odbito z iz-govorom, da manjka denarja. Kme-tijska zbornica je pa lani dala samo za ureditev šole v Kötschach 100 tisoč šilingov in poleg tega še finan-cirala šoli v Hunnenbrunn in Drauhofen. V letu 1950 bo uredila še kmetijsko šolo v Labudski dolini in kupila posestvo za šolo v Töschler-dorfu in v Beljaku. Vsled takih raz-mer je Slovenska kmečka zveza v pomoč našim kmetom prišla orga-nizirati kmečko-gospodarske, gospo-dinjske in šiviljske tečaje ter na-stavila kot gospodarskega svetoval-ca izkušenega strokovnjaka tovari-ša Vernika, poleg tega pa pritegni-la k stalnemu sodelovanju tudi še dr. Sienčnika, inž. Polcerja, Milko Hartmanovo in druge. **Za vse to ko-ristno delo, za tečaje, gospodarsko nasvetovanje in tekočo gospodarsko strokovno izobrazbo potom „Obve-stil naprednih gospodarjev“ je Kme-tijska zbornica v minuli jeseni od-povedala sleherno denarno pomoč in odklonila tudi priznanje tov. Ver-nika kot javnopravnega gospodar-skega svetovalca.** Na drugi strani pa

z deset-tisoči šilingov podpira druge tečaje in „Gauversammlunge“, ki zdaleka niso toliko koristni kot te-čaji SKZ. Lani je celo na svoje stroš-ke nabavila 30 štedilnikov in 20 živalnih strojev, kar najmanj pred-stavlja vrednost 90.000 šilingov.

Namesto pomoči vsepovsod zapo-stavljanje

Ob takem zadržanju Kmetijske zbornice, ki je poleg tega odklonila še potrebno pomoč našim kmetom s semenjem (140 ton) in umetnimi gnojili (500 ton), ko je vse to bilo še na nakaznice, je Slovenska kmečka zveza 11. januarja 1949 zaprosi-la pri kmetijskem ministru za po-sredovanje posebne podpore za naše kmečko gospodarstvo v znesku dveh milijonov šilingov. To potrebo je po-drobno razčlenila za uporabo pri na-pravi gnojničnih jam in poprav hle-vov (300.000 šilingov), zboljšanje travnikov (200.000 šilingov), grad-njo silosov (100.000 šilingov), osu-ševanje močvirij (400.000 šilin-gov), za gnojila, poljedelske stroje in orodje (500.000 šilingov), za po-pravo poli in elektrifikacijo naših vasi (300.000 šilingov) ter za dru-ge potrebščine, kakor tečaji, podu-žni in poskusni material (200.000 šilingov). **Vse to ni bilo izpolnjeno. Kmetijska zbornica je pa milijone potrošila tam, kjer so veliko manj potrebni kot pa v naših krajih. Na stotine naših kmetov so ali sami ali pa preko Slovenske kmečke zveze prijavili potrebe po takih podporah, na prste pa lahko seštejemo tiste, ki so kaj dobili.** Ob javni podpori je bilo lani na primer zgrajenih 144 gnojšč, 188 gnojničnih jam in po-pravljenih 149 hlevov, za kar je bilo izdanih 746.249 šilingov. Naši po-trebni kmetje te pomoči niso bili deležni.

Lansko jesen je Slovenska kmečka zveza organizirala uspelo in naj-bolj podučno sadno razstavo. V ta namen je zaprosila pri Kmetijski zbornici za denarno pomoč. **Kljub temu, da je Zbornica za takšno na-mene razpolagala s 34.275 šilingov, k tej razstavi ni prispevala niti gro-ša. Prav tako ni našim živinorejskim zadrugam nudila nobene iniciativne pomoči.** Okoli pol milijona šilingov je prispevala k mlekarji v Špitalu in izdala 1.716.000 šilingov za napra-vo tovornih potov. **Naši kmetje na Gurah, v Selah, Slovenjem Plajber-ku in Železni Kapli za poprav pe-tov, po katerih spravljajo svoje mle-ko do zbiralnic, niso prejeli ničesar.** Stotisoče šilingov je potrošila Kmetijska zbornica tudi za žične vz-penjače v Matlling-u, Möselnu in drugod, samo da bi veleposestniki čim cenejši spravili svoj les v dolino in se pri tem obogatili.

Pravo lice Kmetijske zbornice

Poročilo pa kaže, da baje tako vplivna in delovna Kmetijska zbor-nica ni ničesar napravila, da bi pre-prečila stalno padanje cen kmečkih pridelkov in večajočo se draginjo strojev, da bi zajamčila kmetijskim pridelkom vsaj takšno ceno, da bi bili kriti pridelovalni stroški. Na drugi strani tudi ni nič podvzela učinkovitega, da bi kmetom znižala davke na takšno stopnjo, ki bi bila v skladu z resničnim letnim dohod-kom gospodarstva. **Prav tako tudi ni zagotovila kmetom prepotrebnege cementa za gradnje in ga dala na-mesto šilingov v pomoč kmetom, ki bi radi gradili in popravljali svoja poslopja.**

Ob vseh teh primerih se jasno od-raža protikmečka, predvsem pa pro-tislovenska politika Kmetijske zbor-nice. Čeprav je namen Gruberjevega poročila, da bi mobiliziral kmečko ljudstvo, da bi pri volitvah v Kmetijsko zbornico glasovalo za OeVP in da bi tako Zbornica naprej ostala domena OeVP, je očitno, da noben kmet, najmanj pa kmet naših vasi, ne more imeti „razumevanja za to poročilo“ in tudi ne more sle-diti Gruberjevemu pozivu k „sode-lovanju“, ker bi s tem podpiral se-danje ljudi v Kmetijski zbornici, ki imajo namen, spraviti vse kmete pod pritisk in diktat veleposestnikov.

Enotnost nad vse!

(Nadaljevanje s prve strani)

jen, je predsednik diskusijo zaklju-čil.

Nato je tov. Lovro Potočnik pred-lagal razrešnico staremu Pokrajins-kemu odboru DFDL, ki so jo dele-gati soglasno sprejeli.

Zdaj so delegati pristopili k vo-litvi novega Pokrajinskega odbora DFDL. Tov. dr. Mirt Zwitter je poro-čal, da je stari Pokrajinski odbor na svoji zadnji seji izdelal predlog za novi odbor in prosil delegate, če ta predlog smatrajo za odgovarjajo-čega, da ga potrdijo. Ima pa seveda vsakdo možnost, da stavi svoje pred-loge, da namesto enega predlaga drugega, kar je pač po njegovem mišljenju najbolj pravilno in ustre-za potrebam terena.

Nato je tov. dr. Mirt Zwitter pre-bral predlog, ki ga je izdelal stari odbor in v katerem so predvideni za

predsednika: dr. France Petek, Velikovec;

1. podpredsednika: dr. Luka Sienčnik, Dobrila ves;

2. podpredsednika: Lovro Kramar, Škofiče;

sekretarja: Franjo Ogris

Celovec;

organizacijskega sekretarja:

dr. Franci Zwitter,

Celovec;

blagajnika: Karl Krebs,

Borovlje.

Že z navdušenim aplavdiranjem ob posameznih imenih, ki jih je pre-bral poročevalec, so delegati potr-dili, da se strinjajo s tem predlogom. Ko so nato za vsakega posameznega glasovali, so vseh šest soglasno izvo-lili kot novo predsedstvo DFDL. Prav tako soglasno so izvolili nadaljnjih 11 tovarišev v Izvršni odbor in osta-le v Pokrajinski odbor DFDL. Vsi člani Pokrajinskega odbora DFDL so aktivni borci za pravice slovenskega naroda na Koroškem in so s svojim delom dokazali, da so vredni te funk-cije.

S tem je bil dnevni red izčrpan in ponovno izvoljeni predsednik tov. dr. Franc Petek je zbor zaključil. Ob zaključku je poudaril, da so pridobitve naše narodnoosvobodilne borbe podlaga vsake politike koroških Slovencev in da naša pot ni in ne more biti pot barantanja, temveč le pot odločne in vztrajne borbe.

Slovenska kmečka zveza napreduje v svojem delu

Gospodarsko-strokovni tečaji dose-gajo lepe uspehe in so pot k samo-pomoči in medsebojni pomoči.

Po svojem občnem zboru, ki je bil 13. januarja 1950, je Slovenska kmečka zveza razvila po naših vaseh živahno dejavnost. Zvečer, ponekod tudi podnevi, se zbirajo kmetje na predavanjih, ki jih je Pokrajinski odbor Slovenske kmečke zveze raz-pisal v okviru gospodarsko - stro-kovnih tečajev. Predavati hodijo na-ši izkušeni strokovnjaki dr. Luka Sienčnik, inž. Marko Polcer in France Vernik, poleg njih pa se po svojih močeh udeležujejo tudi naši praktični gospodarji in funkcionarji Mirko Kumer, Šimen Gros, Vinko Pečnik, Janko Gabrijel, Blaž Sin-ger in drugi. V teku enega meseca je imela Slovenska kmečka zveza v Bilčovsu, Šmarjeti v Rožu, v Vidri vesi, Dežicah, št. Primožu, Zama-njah, Kotmari vesi, št. Janžu,

Škofičah in v Šmihelu skupno že 36 predavanj. Ponekod se predavanja še nadaljujejo, v drugih krajih, ka-kor v Ledenicah, Globasnici in v Spodnji Zilji se bodo predavanja še-le pričela.

Kljub temu, da je Slovenska kmečka zveza tečaje razpisala že 25. novembra lanskega leta, se pred Pokrajinskim občnim zborom nikjer niso mogli prav odložiti za organi-zacijo in prirejanje tečajev. Ko so pa na občnem zboru vsi referenti poudarili važnost in nujnost zbolj-šanja in preusmeritve našega gos-podarjenja in ko so navzoči delegati tam slišali, o čem vse se bo preda-valo, so tečaji naenkrat doživeli hi-ter razmah. Splošno razveseljivo je tudi dejstvo, da skoraj povsod ude-ležba od predavanja do predavanja raste in da je ponekod bilo na pre-davanjih še nad 30 kmetov, v št. Primožu pa celo 60 ljudi.

(Dalje na 3. strani)

Po naši zemlji

Ohromelost svinj gledana od druge strani

Spet gledajo naši kmetje s strahom na to zagonetno bolezen. Od katere strani se bo priplazila v našo vas? Kako se je naj obvarujemo? Že to zimo je marsikje napravila škoda, ne da bi se sploh pojavila. Marsikatera svinja je morala dati svoje življenje, če je obstajalo le malo suma, da bi mogoče le mogla biti ohromelost. Časopisi so nas še pred nedavnim mirili, da je ta bolezen v izumiranju. Radi smo slišali to in oddahnili smo se. Naše veselje pa ni trajalo dolgo. Kmalu smo v Celovcu na sejmu mogli slišati, da je po Rožu vedno več te zahrbitne bolezni. Tudi na Štajerskem je menda začela zelo hudo razsajati.

Vemo, da državna oblast zelo velikodušno priskoči vsem onim na pomoč, ki so imeli nesrečo, dobiti to bolezen v svoj hlev. Plača jim po šil 15 povprečno za kilo žive teže, kar je zelo veliko. Privoščimo vsakomur ta denar, ker rabil ga bo, ko si bo nakupil druge svinje. Ali nekaj drugega je tukaj, kar nam ne uga-ja.

Država izda za na ohromelosti bolne in osumljene svinje težke milijone, katere moramo plačati mi davkoplačevalci. Kdo ima od tega korist? Kmet, ki ta denar dobi, gotovo ne, ker bi raje obdržal svoje svinje, kot pa vzel denar. Kdo torej ima korist? Nekdo jo mora imeti, ker država mora težke milijone doplačati. Takoj nam bo jasno, kdo se s tem denarjem okoristi, če upoštevamo, da mesar, ki te svinje sprejme, plača za kilo samo 6 do 8 šilingov. Nihče ga ne more nadzorovati, kako on potem to meso porabi. Gotovo ga v velikih primerih le dene v klobase, kamor bi moral dajati meso zdravih svinj, kupljenih po mnogo višji ceni. Njemu torej ostane dobiček.

Marsikateri mesar se je na račun bolnih svinj, torej na račun kmeta in nas vseh davkoplačevalcev že obogatil, nikakor pa ne delavci v mesarski obrti, ki so kakor znano slabo plačani. Mesarji torej so tisti, katerim je toliko na tem, da se še naprej kolje. V interesu kmeta je, da bi se svinje cepile in na ta način obvarovale pred pogibeljo. Če v Avstriji sami nismo v stanu izdelovati primerne cepila, pa ga dobimo od drugod, kjer ga že imajo.

našimi vojnimi žrtvami, partizanskimi boreci in invalidi, ki so toliko doprinesli na oltar svobode narodov, tudi avstrijskega ljudstva. Krivice se dogajajo, ki vpijejo do neba in kričijo po združitvi in samopomoči vseh resnično demokratičnih množic.

Kotmara ves. Pravijo, da je Kotmara ves republika zase, da smo ljudje svoje vrste. Mi tega ne zavračamo, vsak naj si misli, kakor hoče, a danes hočemo na kratko poročati, kaj je bilo pri nas po novem letu novega. Pogrebov smo imeli kar štiri zaporedoma. V svojih najboljših letih nas je zapustil Pokovčev alej, nato smo izgubili iz naše srede Heccelevo ženo, ki je veliko trpela in bila šele osemindvajset let stara. Zapustila je dva otroka. Ne dolgo nato je umrla v Šmarjeti Slošerjeva mamca in Kompajnov Joža, ki je trpel na posledicah zadnje vojne.

Ali, kakor je že v življenju, nimamo za poročati samo žalostnih novic, ampak tudi vesele. V predpustnem času smo se tudi ženili. Kdo ne pozna Pušnikove Micije v št. Gandolfu, ki je šla „nmač čez izaro in še nmač čez gmajnico“. Domači pevci so se od neveste dne 4. februarja prav lepo poslovili in ji v veseli družbi peli pozno v noč. Ne smemo pozabiti, da se je tudi mladi Rozarn na Prebajah odločil in se oženil. Dne 11. februarja je povabil pevski zbor na svoj dom, kjer so obhajali pri srčno slovo od samskega stanu. Rozarn je bil neumoren pevec, prosvetni delavec in zadrugar ter upamo, da bo še nadalje tako vneto delal za našo stvar in želimo, da bi bil s svojo Cijo prav srečen. Preteklo nedeljo pa se je poročil še Jarčev najemnik na Plešivcu.

Vsem novoporočencem mnogo sreče!

Bilčovs. Mogoče je marsikateri bralec našega lista mislil, da so nas Bilčovsane zimska burja, mraz in sneg tako uklenili v svoje okove, da se že dalje časa ni nihče oglasil in poročal o naših novicah. Toda niso nas vzbudili žele prvi pomladanski žarki, ampak pri nas živimo

in delamo, kot je naša navada. Svoj slovenski narod ljubimo, tuje spoštujemo, zato se pri nas le malo kdaj prepiramo, da bi se pa topli, o tem niti ni govora. Za danes enkrat tole:

V začetku januarja smo imeli petdnevni gospodarski tečaj, ki ga je priredila Slovenska kmečka zveza. Dobro so bili izrabljeni vsi dnevi, ko smo poslušali naše gospodarske referente, ki so se res potrudili, da so nam z nasveti in pobudami kazali pot, ki jo naj hodi naš kmet, da bo mogel boljše in donosnejše gospodariti in kljubovati vsem gospodarskim težavam in pretresljajem današnje dobe. Pri teh predavanjih nismo gledali na politično pripadnost poslušalcev ali predavateljev, ampak pred očmi smo imeli edino dobrobit našega kmeta in kmečkega delavca. Škoda je samo, da je izpadlo napovedano predavanje o živinozdravstvu.

Tudi na prosvetnem področju ne spimo. Dne 1. januarja tega leta smo imeli občni zbor našega prosvetnega društva, kjer smo pregledali naše delo v minulemu letu in načrtali pot v bodočnost. Prosvetaši so sklenili, da bodo pripravili v kratkem lepo igro. Društveni odbor je ostal skoraj, neizpremenjen, le za predsednika je bil izvoljen zaslužni, dolgotletni prosvetaš Rupert Gaser. Dne 4. februarja t. l. pa so gostovali pri nas prosvetaši iz Kotmare vasi. Nastopili so z recitacijami, igro „Laži-zdravnik“ in pevskimi točkami. S prireditvijo sm bili zelo zadovoljni. Posebej moramo še omeniti nastop treh malih Čimžarjevih deklet, ki so nas zares navdušile, in lepo pelje kotmirskih pevcev. Razšli smo se z željo, da bi nas kotmirski pevci kmalu spet obiskali.

Celovec. Poročila sta se tovarišica Vera Kupper, knjigovodkinja, in Jože Štornik, pekarski mojster v Celovcu. Vera je iz znane Kupperjeve družine v št. Rupertu pri Velikovem. Jože pa je doma iz št. Jakoba pri domačem Štorniku. Tudi Štornikovi imajo mnogo zaslug v borbi Slovencev na Koroškem za pravičnejše življenje. Čestitamo!

imeli nadaljno teoretično predavanje. Ko je ob koncu prvega predavanja neki človek začel izgovarjati referenta, da naj ljudem raje govori v nemško mešani „koroščini“, so ga vsi navzoči ostro zavrnil, češ naj nikar ne misli, da so šmarčani že pozabili na svoj materinski jezik, kakor je morda to pri njemu primer.

Podrobno delo je odložilno

Ocena dosedanjih udeležb na predavanjih zgovorno kaže, da podrobno delo za uspeh tečaja največ zaleže. Tajnik odbora Slovenske kmečke zveze v št. Vidu je ob zaključku tečaja dejal: „Veliko se da narediti in uspeh je vedno takšen, kolikršen je trud, ki ga zastavimo v stvar“. Kljub temu, da se je tečaj vršil v št. Primožu podnevi, se je udeležba od predavanja do predavanja vidno večala. Ob prvem predavanju je bilo samo 8 kmetov, pri drugem 14, pri tretjem 20, pri četrtem že 30 in pri zadnjem predavanju je čakalo referenta že nad 60 ljudi. Tudi v št. Primožu želijo še nekatera dodatna predavanja iz živinoreje in travništva. Glas o uspešnem tečaju v št. Primožu je prodrlo tudi v sosednje Zamanje, kjer se je v torek, 8. 2. z lepo udeležbo pričel tečaj in se nadaljeval vsak večer do sobote.

Uspeh tečaja v št. Primožu je za sluga dejstva, da so tisti, ki so prvi dan prišli, drugi dan povabili tudi

sosede in jih pripeljali seboj. Kakor se je šentvidska okolica zavedala potrebe skupnega škropljenja sadja in je zato ustanovila škropilsko skupnost s 47. člani in nabavila motorno sadno škropilnico, tako se zaveda tudi potrebe po neprenehni gospodarski in strokovni izobrazbi in po skupnem gospodarskem posvetovanju.

Ni treba posebej poudariti vsebine predavanj, njihov razmah pove, da vsebujejo predavanja vse to, kar je potrebno, da kmet dobro ve, kaj mora danes v boju s tujo konkurenco v svojem gospodarstvu napraviti, da se bo obdržal na svoji zemlji in da se bo polagoma povzpela do človeka vrednega življenja, kjer njegovo delo ne bo zastoj, temveč tudi pošteno plačano. Ob koncu bodi povedano samo to, da so predavanja prilagojena v resnici našim razmeram in da so resne vsebine kakor je resen današnji čas. Prav v tem se razlikujejo od tečajev in „Bauernversammlung“, ki jih prireja kmečka zbornica, ko referenti govorijo o obljubah in o stvareh, za katere naš kmet ali nima potrebnega zaupanja in razumevanja ali pa mu zato manjka denarja. S svojimi tečaji in obljubami hočejo okrajne kmečke zbornice, katerih uradniki so stebri OeVP, za volitve v deželno kmetijsko zbornico speljati vodo na svoj mlin, da bi tako v korist veleposestnikov še vnaprej vlekli kmeta za nos.

Slovenska kmečka zveza napreduje v svojem delu

V Vidri vasi so v začetku bili malodušni

V Vidri vasi se odbor v začetku ni mogel odločiti za tečaj in je tajnik odbora na Pokrajinskem občnem zboru poročal, da je spravi komaj 7 ljudi skupaj, ki bi bili pripravljeni hoditi na tečaj. Ker je pa sekretariat Slovenske kmečke zveze v Celovcu vedel, kako važna in potrebna so v današnjih razmerah predavanja, ki jih je za tečaje sklenil Pokrajinski odbor, je naročil odboru v Vidri vasi, da takoj skliče kmečki sestanek. Na tega je šel tajnik pokrajinskega odbora in tam na delavnik dopoldne našel 18 ljudi, ki jim je obrazložil pomen in namen tečaja. Takoj so bili vsi za to, da se v Vidri vasi prične tečaj in da bodo predavanja vsak torek in vsak petek zvečer. Ob tej priložnosti so v Vidri vasi določili tudi predavanja in sicer: iz travništva zboljšanje pridelovanja krme; iz živinoreje zboljšanje mlečnosti in teže živine s pomočjo pravilne odbire živali za pleme; iz sadjarstva poenostavitev sadnih sort in zboljšanje sadnega pridelka; nadalje še predavanja o delovanju umetnih gnojil v zemlji in o njihovi smotni uporabi s pomočjo preiskave zemlje, o svinjereji in sodobnem pitanju svinj ter

o čebelarstvu. Tako pripravljen tečaj v Vidri vasi je bil že ob prvem predavanju z udeležbo 34 ljudi velik uspeh. Odboru pa je dal toliko poleta, da je takoj organiziral še šiviljski tečaj, kljub temu, da mu je bilo zato težko dobiti voditelja tečaja. Tukaj sta v pravem pomenu besede zmagali volja in odločnost nad malodušnostjo.

V Šmartnem bodo imeli predavanje še naprej

V Bilčovsu je šlo bolj enostavno, vendar udeležba zato, ker se je tečaj vršil podnevi, ni bila tako velika, kakor drugod. Škoda je bila le v tem, ker dr. Pušnik na zgovorjeni dan ni mogel priti predavat, ker je bil službeno zadržan in je to žal prepozno sporočil.

V Šmartnem pa je potekal tečaj nad vse zadovoljivo. Štiri ponedeljke so se šmarčani skoraj polnoštevilno zbrali na tečaju in z velikim zanimanjem poslušali predavanja. Posebna živahnost se je razvila pri predavanju iz sadjarstva, ko jim je referent s pomočjo slik obrazložil najvažnejše, kar mora iz sadjarstva danes vedeti sleherni kmet. Da bi se v sadjarstvu čim bolj izobrazili, so šmarčani sklenili, da bodo prišli še na praktičen tečaj iz sadjarstva čez dan, zvečer pa bi potem še radi

STRAN NAŠIH ŽENA

NASVETI ZA MATERE

Danes bom opisala novorojenčka. Novorojenčkovo dobo imenujemo od dneva rojstva pa do takrat, da odpade popkovina in se popek zaceli. Pri normalnem poteku se popek zaceli od desetega do štirinajstega dneva po porodu. Nega popka spada v prvih dneh v roke babice. Ta je nevarno žarišče za infekcijo, kjer lahko pride tudi do sepse (zastrupitve). Dokler ne odpade popkovina in se popek ne zaceli, otroka ne koplje mo, temveč samo umivamo. Popek se mora zaščititi pred vlago (voda in seč). Na obveze moramo strogo paziti, da so čiste (sterilne), za pospešenje zdravljenja se navadno uporablja dermatol puder.

Za novorojenčka se z rojstvom izvršijo velike spremembe, posebno pri temperaturi. Otrok je živel v materinem telesu v veliki toploti in se mora polagoma privaditi toplini 18 do 20° C svoje okolice. Novorojenčka moramo topleje obleči, da se privadi spremembi temperature.

Koža novorojenčka je pri porodu pokrita s sluzasto snovjo in ostane po kopeli še par dni živordeče barve, zatem postane bledorožnate barve. Mnogo otrok dobi par dni po porodu zlatenco (rumenica), kar pa je normalen pojav. Do zlatence pride radi preobilice žolčnega barvila v telesu. Novorojenčki, ki imajo zlatenco, slabše pijejo in so vedno zaspani, to pa preide, ko mine zlatenec. Zlatenec traja normalno od 1. do 3. tedna, ako traja dalj, moramo z otrokom iti k zdravniku.

Teža: Donošen novorojenček tehtal pri porodu 3000 do 3600 gr. so pa tudi izjeme do 5000 gr. Dečki so navadno nekoliko težji kot deklice. Normalen pojav je, da teža pada v prvih dveh do treh tednih, z enim mesecem naj bi imel otrok porodno težo nazaj. Upadanje teže po porodu nastane radi izpraznjenja črevesja še izza časa nosečnosti, na hujšanje vpliva tudi sprememba hrane.

Dolžina: znaša pri novorojenčku približno 50 cm. Dečki so navadno nekoliko daljši.

Dihanje je pri novorojenčku trikrat pospešeno, normalno je v eni

minuti 48 do 50 krat. Tudi srčni utripi so pospešeni približno za dvakrat, v eni minuti 120 do 140 krat.

Temperatura je normalna 36,5 do 37° C.

Stolica novorojenčka je po porodu v prvih dneh črna, enaka smoli. To obstoji iz prebavnih sokov in pa, ker se čistijo črevesja po rojstvu. Stolica se spreminja iz črne barve v rjavkasto, dokler ne dobi zlatorumenne barve.

Seč izloča novorojenček takoj po porodu svetlo rumene barve. Po nekaj dneh izloča normalno 10 do 16 krat dnevno.

Čutila takoj po rojstvu še niso razvita. Popolnoma je razvit sesalni in požiralni reflex, okus in vonj. Otrok spoznava okus hrane.

Oči ima razvite, vidi pa ne, razločuje samo svetlo in temno. Vid se

razvije polagoma, v prvih dveh do treh mesecih začne spoznavati osebe in okolico. Tudi sluh ni takoj razvit in se šele polagoma razvija. Prvih štirinajst dni ne sliši ničesar, ker ima v ušesih še plodno vodo, ko pa ta odteče, se sluhovod napolni z zrakom in otrok sliši nejasne glasove, ki pa ne ve, od kod prihajajo, odnosno ne razločuje, s katere strani prihajajo. Tudi možganske funkcije se razvijajo z otrokovo starostjo.

Novorojenček je zelo sprejemljiv za prehlade in okužbe. Treba ga je zaščititi pred vsako nahodno osebo. Celotno za zdrave ljudi ni priporočljivo, da hodijo okoli novorojenčka. Navada je, da kaže vsaka mamica novega zemljana vsem tetam in botram, ki prihajajo na obiske, in tako se mora novorojenček boriti že v prvih dneh proti bacilom, ki jih izloča vsak zdrav človek. Čim manj ljudi okoli novorojenčka! Le tako ga bomo obvarovali pred okuženjem in obolenjem.

PREHRANA NOVOROJENČKA

Normalna in najbolj pravilna prehrana je za otroka materino mleko! Materinega mleka ne more nobeno še tako pravilno sestavljeno mleko nadomestiti. Skoraj vsaka mati lahko doji. Izjemni primeri so žene, ki nimajo pravilno razvitih prsnih bradavic, pa še tu se da pomagati z raznimi pripomočki; vse te pripomočke pozna vsaka babica ali skrbstvena sestra, ki bo vedela v tem primeru pravilno svetovati. Izjemni primeri so tudi matere z odprto tuberkulozo, v tem primeru je najbolje, da se posvetujemo z zdravnikom, ki mater zdravi. Takoj po porodu ne pride mleko, ampak mlečivo (kolostrum). Pravo mleko pride šele 3. ali 4. dan. Ne smemo pa obupati, če se mleko malo zakasni, in takoj pričeti z umetno prehrano. Otroka moramo redno podajati k prsim. Posebno paznost polagajmo izpraznjenju dojke, to je potrebno za pravilno delovanje mlečnih žlez. Mleko se izgubi tudi vsled zastajanja mleka v prsih, zato je potrebno, da mati po dojenju ostalo mleko izbrizga. Najbolj važno je pri dojenju naslednje: Redno dojenje, vedno ob istem času in v istih časovnih presledkih. Do-

bro izpraznjenje dojke. V otroški postelji mali doji v ležečem položaju, pozneje v sedečem. Za dobro izpraznjenje dojke je najbolje, da doji enkrat na eni strani in drugič na drugi strani in tako po vrstnem redu menjava. Otrok naj bo pri prsih 15 do 20 minut. Pred dojenjem naj si mati dojko izpere in dobro osuši, istotako po dojenju. Tu je potrebna stroga čistota (higijena) in to zaradi otroka in pa radi mastitisa (vnetje dojke). Do vnetja dojke pride vsled nečistoče, nepazljivosti in radi zastajanja mleka v prsih, ki se prične razkrajati. Če pride do vnetja, naj gre mati takoj k zdravniku in po možnosti naj doji dalje.

Kakšne prednosti ima materino mleko pred kravjim: Materino mleko je že od narave sestavljeno v pravilnem razmerju sladkorja, maščob, beljakovin in vitaminov. Z materinim mlekom dobiva otrok odpornost proti boleznim in posebno proti nalezljivim boleznim. Dojeni otroci dobijo redkokdaj driske, za čimer umira, posebno v letnem času, še vedno mnogo otrok. Umetno hranjeni otroci so tisti, ki jih hra-

nimo s kravjim mlekom, tako imenovane zalivančke. Tudi proti turovosti in prehladom so dojeni otroci mnogo odpornejši. Še eno veliko prednost ima dojenje. Otrok dobiva mleko neposredno iz prsi v usta. Otrok ni izpostavljen veliki množini bakterij, ki se nahajajo na čuelju, steklenički, v mlečnih posodah in v mleku samem. Tudi pri čistoči se ne more uničiti vseh bakterij, kaj šele če se ne pazi na čistočo. (Bakterij ne vidimo s prostim očesom). Kakšni so dojeni otroci po videzu napram zalivančkom? Dojenček je živahen, dobro razpoložen, napeljen lič in kože. Koža je pri dojenčku bledorožnate barve, pri zalivančku pa sivkaste. Zalivanček je navadno čmerikav, siten, nervozen in ima slabo spanje. Kravje mleko je približno dvakrat težje prebavljivo kot materino mleko. Razumljivo je, koliko več energije porabi zalivanček za prebavo kot dojenček. Navidezno izgledajo včasih zalivančki dobro, to pa je samo videz, ker ima več vode v mesu kot dojenček. Napredne države polagajo velike važnosti in pomen dojenju. Le z dojenimi otroci bomo dobili zdrav in krepak narod in pred vsem zmanjšali umrljivost, kar je za državo in narod važno. Nova Jugoslavija posveča materi in otroku posebno pažnjo. Na tem področju je zavzela širok obseg s svojimi ustanovami. V vsakem najmanjšem mestu in tudi po deželi so odprli nove otroške in materinske posvetovalnice. Tu dobijo matere nasvete glede nege in prehrane otrok. Umrljivost otrok s tem pada.

Nani Hauptmanova

(Dalje)

Male prestice za čaj

14 dkg surovega masla zmešamo z 21 dkg moke, 7 dkg sladkorja in limonovo lupino, dodamo dva rumenjaka in napravimo testo. Naredimo prav male prestice, potresemo jih s sladkorjem ter spečemo.

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10, telefon 1624/4. Za vsebino odgovarja: France Košutnik. Tiska Robitschek & Co., Wien VIII., Hernalsgürtel 20. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postschließfach 17.

Lužnikov je prižgal in pritrdil svečo na tram ob steni.

Slabotna luč se je razlila po prostoru.

„Zdaj je svetlo!“ je rekel Kordež.

„Da, svetlo je...“

Komaj so se izpregovorjene besede izgubile pod ostrešje, se je tam od Krke začul kratek pok in v istem hipu je cinknilo gori v tramovju. Bila je krogla. Straža ni zapazila okrogline linice na petru nad vrati, skozi katero je gledala svetloba v noč. Avstrijska straža je streljala. Lužnikov je upihnil luč.

„Streljajo...“

„Da, streljajo, hudiči...“

Vse je obšlo neko težko čustvo; to ni bil občutek strahu, temveč notranji odmev spoznanja neizogibne resnice, ki so jo že dolgo prerokovali in na katero so že vsi mislili, a je zdaj, v tej temni, tihi noči, vendarle nepričakovano cinknila med-

nje. Le Petruha, edinega med njimi, ki je prvokrat v življenju slišal žvižg svinčeneke, je spreletelo še neko drugo, vroče čustvo.

„He, he, he!“ — se je po kratkem molku nekdo odurno zasmejal; menda je bil Kordež.

„Da, he, he, he!“ ga je oponašal Hed, ki pa je oponašal le to, česar je bil sam poln.

Tedaj je predlagal četnik Marin: „Odgovorimo jim!“

„Pustite!“ je zapovedal korporal Vuga. „Je brez pomena...“

Korporal Vuga je bil zadnje dni nenavadno redkobeseden, kar pa ni šlo na račun tovariškega razmerja, ki je vladalo med komandantom in možtvom.

„Kdor hoče, naj zaspi, bom jaz bedel!“ je čez nekaj časa rekel Vuga.

Toda korporalove besede so bile

nepotrebne. Kot bi jih kanih zajel, je vsem zbežal spanec z oči.

„Kdo bo zdaj spal!“ so rekli vsi.

Nekaj časa so molčali, zatopljeni vsak v svoje misli, potem so neha-teri prislunili, ker se jim je zdelo, da tapajo koraki po mehki vigradni zemlji pred senikom. Mislili so, da je bila patrolja, toda bila je le slutnja.

„Dobro bi bilo postaviti stražo!“ je pomislil Lužnikov.

„Nepotrebno! Sovražnik je na oni strani Krke. In to, kar dela, so same neumnosti. Če pa hočeš, lahko greš pred senik. Geslo več!“ je dejal Vuga.

„Vem!“

Lužnikov je šel pred senik, v seniku pa je ostalo tiho, dokler ni prekinil globoki glas četnika Marina:

„Zdaj se bo menda le začelo?...“

„Pravijo, da!...“

„Kaj so rekli v Velikoveu oni dan?“ je vprašal Hed Vuga, ki je bil na mesni komandi z ostalimi komandanti tega odseka.

„Rekli so, da se bo resno začelo in se bomo najbrže udarili.“

„Saj nima smisla tako čakati in oklevati!“

„Ali je naših mnogo?“ je pobaral Petruh.

„Več kakor onih!“ mu je odgovoril četnik Gobanc iz Železne Kaple.

„Potem bomo kmalu opravili...“

Spet so nekaj časa molčali, le ogorki tlečih cigaret so se svetlikali iz raznih kotov senika.

„Fej!“ je nenadoma razdraženo zahrkalo od tam, kjer je menda čepel četnik Kordež; koj nato se je začul njegov glas.

„Ko tako sediš v temi, sediš in čakaš, kaj bo prinesla noč, ti pridejo v glavo razne misli! — Meni se zdi, da vse to, kar delamo, kar se z nami godi, ni to, kar bi moralo biti! Mi sedimo tu na tej strani Krke, s puškami v rokah oprezamo na one — oni pa delajo isto tam na drugem bregu. — In vsi smo delavci ali pa kmetje... vsi smo siromaki — vsi trdimo, da se borimo za domovino. — Kakšna neki je ta domovina, da se nam tako skomina po njej?...“

„S temi domovinami je res zanimivo — če tako vzameš!“ je prilegnil Gobanc. „Pravimo, da je naša, a oni trdijo isto. Večkrat razmišljam o tej reči, a priznati moram, da zmeraj manj razumem... Med svetovno vojno sem imel štiri leta časa za razmišljanje, a zdaj sem večji butec, kot prej!“

„Kaj čvekaš!“ se je začel hudo bavčiti Hed. — „Pri nas je vprašanje vendar za vsakega jasno: Slovenci hočemo svojo narodno svobodo, hočemo Jugoslavijo, nočemo biti več hlapci Nemcev — a Nemci nas hočejo tlačiti še naprej. To je vsebina vsega!“

(Dalje)